

Jak doma vzdělávat dítě se specifickými poruchami učení

od Společné vzdělávání

Učíte se doma s dítětem, o kterém víte, že se potýká **se specifickými poruchami učení** (SPU)? Nejste v tom sami! Toto znevýhodnění je vůbec nejčastějším problémem českých školáků.

Pro žáky se SPU platí, že pokud chtějí být ve škole úspěšní, musí pracovat jinak a intenzivněji než jejich spolužáci. Domácí vzdělávání dítěte se SPU na vzdělavatele tedy klade zvýšené nároky. Zkušenosti s výukou žáků s SPU lze shrnout do několika zjednodušených doporučení, které nám mohou pomoci:

- **Vytvořme si spolu s dítětem plán učení**, který si slíbíme dodržovat. Jeho struktura i konkrétnost závisí na potřebách dítěte. Umožněme mu zaznamenávat si do plánu, co již splnilo (osvědčuje se využívat pro to tabulku, graf, osu, kartičky s hesly či symboly, vše v papírové či elektronické podobě). Zapojme do režimu dne **také pohybové aktivity**, usnadníme výuku sobě i dítěti.
- **Dávejme dítěti najevo, že věříme v jeho úspěch**, bude se pravděpodobně více snažit úkol splnit.
- Snižme negativní vliv psaní a čtení na výsledky učení dítěte - **hledejme společně s dítětem postupy, jak se učit** – např. píšme klidně tiskacím písmem nebo na klávesnici; střídáme papír/psací náčiní rozličných druhů a barev stejně jako vhodné typy písma/podbarvení pro tisk; využívejme multimodální způsob učení – současně vidět napsané, vyslovit to nahlas a současně napsat; tvořme si své přehledy učiva.
- **Pracujme s kompenzačními pomůckami**, které dítě používá v běžné hodině – např. čtecí okénko, záložka, mačkadlo k rozlišení tvrdých a měkkých slabik, vlastní přehledy učiva.
- **Umožněme dítěti dostatek času na práci**. Zadávejme vše s dostatečným časovým předstihem a v jasných strukturovaných cílech. Pomáhejme dítěti s prvním krokem.
- **Nebraňme se využití digitálních technologií** – např. pro psaní delších textů využívejme aplikace pro převod hlasu; pracujme s audioknihami; použijme elektronické texty (můžeme tak upravit vzhled textu, připojit vizuální či poslechový materiál).
- **Chvalme děti i za snahu, nejen za výsledek**. Sledujme pokroky, kterých dítě dosahuje, a nehledejme pouze jeho nedostatky. Poskytujeme mu průběžně zpětnou vazbu k jeho práci. Umožněme dítěti libovolný počet opakování úkolu, nejlépe až do jeho správného provedení. Preferujeme kvalitu zpracování nad množstvím, i když to může být pro dítě i nás mnohdy nesnadné.

Další zdroj informací:

Podrobnější informace k tématu je možné dohledat na stránkách Metodického portálu NPI ČR v seriálu článků [Žáci se specifickými poruchami učení](#). Navštívit můžete i virtuální [hodinu českého jazyka](#), kde se žáky se SPU pracuje zkušený speciální pedagog.

Zpracovala PhDr. R. Votavová

<https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=17235>

Hodnocení žáků se SVP a žáků nadaných při distanční výuce

od Společné vzdělávání

Hodnocení žáků je při školní výuce klíčovou součástí práce učitele. Stejný význam mu přísluší i při realizaci distančního vzdělávání, které se v této době uskutečňuje na školách. Jako metodickou pomoc při tomto náročném procesu MŠMT zveřejnilo doporučení určené školám.

Při jeho využití je žádoucí zohlednit tu skutečnost, že spolu s běžnými žáky se ve školách vzdělávají žáci, kteří vyžadují podporu učitele i při hodnocení jejich práce. Jedná se především o žáky se závažnějšími druhy znevýhodnění, jejichž hodnocení se realizuje podle doporučení školského poradenského zařízení nebo v některých případech podle rozpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. Zvláště pro tyto žáky je vhodné navazovat na systém hodnocení, s kterým se pracovalo ve škole a který je zavedený.

Problémem, který řešíte u žáků se závažnějším znevýhodněním při hodnocení výsledků distančního vzdělávání je ten, že žák obvykle vyžaduje **zpětnou vazbu bezprostředně v průběhu celého procesu učení**. V čase distančního vzdělávání mu ji poskytuje především vzdělavatel/rodič a je tedy žádoucí, aby učitel s rodičem o její podobě komunikoval. A to především v případech, kdy na straně rodiče mohou být v poskytování zpětné vazby bariery – např. nepochopení obsahu zadání (rodiče – cizinci), nedostatečná motivace (rodiče ze sociálně znevýhodněného prostředí) nebo emotivní vyčerpání (rodiče žáků s ADHD nebo PAS). Učitel v případě hodnocení výsledků distančního vzdělávání tuto skutečnost zohledňuje.

Vycházejte tedy podle Vašich možností ze zkušeností s hodnocením žáků ze školní výuky, pokud možno zohledněte výše uvedené doporučení MŠMT. Pokud chápete stávající situaci jako možnost pro postupnou změnu, lze se nechat inspirovat níže uvedenými příklady ze školské praxe.

Vycházet lze z teoretického vstupu **Formativní a sumativní hodnocení žáků v souvislosti s implementací §16 školského zákona a podpůrných opatření**

V případě distančního studia může úspěšně probíhat **sebehodnocení žáka** (u žáků se závažnějším opět znevýhodněním s pomocí vzdělavatele). Osvědčenými nástroji, které mohou žákovi pomoci, jsou při sledování a hodnocení výsledků jeho učení, například mapy osobního pokroku žáka, knihy cílů nebo sebehodnotící formulář. Inspirací pro jejich podobu i

praktické využití naleznete na stránkách Metodického portálu NPI ČR
zde <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22270/hodnoceni-na-montessori-skole-duhovka-pristup-k-hodnoceni.html/>

Jak pracovat s mapami učebního pokroku vytvořenými s pomocí Bloomovy taxonomie a zároveň jich využít pro hodnocení všech žáků školy si můžete přečíst
zde <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21887/model-hodnoceni-ve-smysluplne-skole.html/>

K praktickým radám **pro realizaci slovního hodnocení žáků**, kteří vyžadují individuální přístup, se dostanete zde <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/18357/slovni-hodnoceni-na-1.-stupni-zs.html/>

Zpracovala PhDr. R. Votavová

<https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=17233>